

- розробка механізмів міждержавної підтримки формування ІР і технологій як одного з пріоритетних напрямів розвитку науки, техніки й технологій держав – учасниць СНД;

- розробка загальних підходів у ціновій політиці надання ІР і послуг;

- створення координаційного органу з представників національних інформаційних центрів держав – учасниць СНД, який здійснюватиме діяльність на безоплатній основі.

Реалізація Концепції дасть змогу об'єднати в загальну розподілену інформаційну систему наявні в державах – учасницях СНД ІР інноваційної спрямованості, а також створити нові ІР і технології.

Забезпечення інформаційних зв'язків між суб'єктами інноваційної діяльності на всіх її стадіях прискорить одержання оперативної й достовірної інформації, що є одним із вирішальних факторів підвищення ефективності інноваційної діяльності і в остаточному підсумку – підвищення рівня економічного і соціального розвитку держав – учасниць СНД [4].

Висновки

Як в окремих країнах, так і в державах – учасницях різних економічних об'єднань, реалізується політика інтеграції інформаційної інфраструктури науково-технологічної та інноваційної діяльності. Це обумовлено такими факторами:

- **нині у світовій економіці швидкими темпами розвиваються міжнаціональні корпорації високотехнологічних галузей, засновані на знаннях про сучасні досягнення науки й техніки, про прогресив-**

ні технології й системи організації виробництва, про ситуації на світових ринках тощо. **Основою цього розвитку становлять інформаційно-телекомунікаційні технології й стандарти;**

- **створення інформаційної інфраструктури, і в тому числі інформаційних ресурсів, – процес дуже дорогий.** Крім того, **наукова, технічна, технологічна й інша інформація як сировина для інновацій не має ідеологічного й політичного забарвлення, а отже може використовуватися будь-якою країною.** Тому процеси інтеграції в інформаційний простір відбуваються активніше, ніж в інших сферах міжнародного співробітництва.

Ідея формування єдиного інформаційного простору базується на інтеграційних процесах і в остаточній фазі свого розвитку націлена на **інтегрування національних інформаційних ресурсів у глобальний інформаційний простір.**

ЛІТЕРАТУРА

1. Горбань, С. И. Интеграция России в мировое хозяйство и ее экономическая безопасность : монография / С. И. Горбань . – М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2008. – 351 с.

2. Лобанов, С. Г., Селиванов, А. И. Об информационно-аналитическом обеспечении управления в современной России / С. Г. Лобанов, А. И. Селиванов // НТИ. Сер. 1. – 2005. – № 5. – С. 1–6.

3. Чернов, А. И. Инновационная деятельность: информационное обеспечение // НТИ. Сер. 1. – 2006. – № 5. – С. 1–4.

4. Рішення Економічної ради Співдружності Незалежних Держав «Про схвалення Концепції науково-інформаційного забезпечення програм і проектів держав – учасниць СНД в інноваційній сфері» від 13.03.2009 р. (м. Москва). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.medialaw.ru/exussrllaw/1/sng/41.htm>

УДК 332.024:332.143(477.62)

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТЕНТА МІСЬКОГО ПОРТАЛУ

Т. В. Дробишевська,
канд. геогр. наук

Формулювання проблеми. Швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій сприяє прискоренню обробки і передачі інформації, що відбивається і на життєдіяльності міських спільнот. За рубежом органи міського самоврядування і місцеві органи державного управління все більшу увагу приділяють взаємодії з громадянами в середовищі Інтернету.

Створюються так звані «електронні міста» – міські аналоги «електронних урядів» (е-урядів), які істотно змінюють конфігурацію відносин представників публічної влади і городян.

Уживаються заходи в даному напрямі й в Україні, але тут ця практика не одержала поки належного розвитку. Незважаючи на те, що прийнято більш як 50 нормативно-законодавчих актів, які орієнтують на поширення офіційної інформації через Інтернет, зокрема, програма «Електронний уряд» [1], а також запущений в експлуатацію «Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України» і ведеться робота з упровадження електронного документообігу, чіткого плану дій щодо створення електронних державних сервісів у країні нема. Політика щодо формування елек-

тронного управління в містах не визначена.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За даними Агентства інформаційного розвитку [2], яке проводило опитування працівників виконкомів місцевих рад з метою визначення проблем організації електронного управління, найбільш значимими перепонами на шляху його становлення в українських містах є:

- низький рівень використання Інтернету громадянами України,
- низька якість телекомунікаційної інфраструктури,
- недостатність фінансових ресурсів, що виділяються з державного і місцевого бюджетів,
- відсутність єдиних технологічних стандартів обміну даними між органами влади.

Зважаючи на об'єктивні умови, слід все-таки зазначити, що головні причини зволікання міської влади України з упровадженням е-урядових технологій слід шукати в площині «концептуальної недостатності» вітчизняних підходів до управління сучасним містом.

В електронному місті основне – продумані й актуальні інформаційні рішення, що враховують запити городян. Тоді воно буде затребуване навіть за наявних фінансових і технічних обмежень.

За оцінкою ООН [3], у країні надається 55 % потенціалу електронних адміністративних послуг, можливих на сьогоднішній день. Однак українські фахівці наводять дані про слабкий інтерес до інформації інтернет-сервісів і про незначне охоплення ними населення. Більш як 30 % користувачів українського сегмента Інтернету знаходяться в Києві, ще до 30 % – у Дніпропетровську, Одесі, Харкові, Львові, Донецьку, Запоріжжі. При цьому частка активних відвідувачів веб-ресурсів становить лише 8 % [4], а урядові сайти, включаючи регіональні і місцеві, залучають тільки десяту їхню частину, відповідно до показань лічильників [5]. До того ж не всі відвідувачі користуються розміщеною на цих сайтах інформацією.

Офіційні веб-сторінки сьогодні є більш ніж у половині міських рад країни, але в основному це е-урядові ресурси початкового рівня, вони надають статичну інформацію про напрями роботи того чи іншого органу самоврядування. Лише деякі сайти мають у своєму розпорядженні інструменти для відстеження думок городян (опитування, голосування), які використовуються під час прийняття управлінських рішень. У більшості офіційних веб-ресурсів відсутня стратегія розвитку. Типовими недоліками також є різноякісність офіційного міського контенту в Інтернеті, його неповнота. Усе це свідчить про відсутність у місцевих керівників чітких уявлень про призначення міського е-уряду.

Мета дослідження – розробка такої моделі адміністративних міських інтернет-сервісів, яка надасть можливість зробити більш доступними для споживачів офіційні інформаційні ресурси а саме: забезпе-

чення умов для швидкого пошуку необхідних даних; зменшення вартості доступу до них.

Виклад основного матеріалу. Як модельний об'єкт був обраний архітектурно-будівельний портал Донецька www.genplan.donetsk.ua.

У нинішньому своєму вигляді він, по суті, є спеціалізованим сайтом головного управління містобудування й архітектури і комунального підприємства «Управління генплану», не ставши єдиною точкою доступу відвідувачів до інформації про містобудівну ситуацію в Донецьку. Тому у створенні інформаційного простору для містобудування беруть участь і управління екологічної безпеки (офіційний сайт doneco.org.ua), і управління земельних ресурсів міської ради (офіційного сайту немає), і комунальне підприємство «Донецькі земельні ресурси» (сайт www.dongorzemres.h.com.ua у початковій стадії розробки) тощо.

Призначенням порталу має бути зведення в цілісну керовану систему всіх профільних інформаційних ресурсів. Головним змістовним орієнтиром при цьому є інформаційні потреби основних груп користувачів: суб'єктів господарювання, громадян, інвесторів, професіоналів містобудування. Вони визначають «вертикальну» структуру порталу. Тобто кожен виділений тип користувачів повинен одержати на порталі окрему точку доступу до відібраного для його запитів набору інформаційних ресурсів і сервісів. Далі в межах кожного такого інформаційного блоку вирішується задача тематизації матеріалів, тобто вибудується «горизонтальна» структура.

Слід зазначити, що принцип тематизації інформації відповідно до організаційної схеми управління міської ради, реалізований на діючому архітектурно-будівельному порталі, може в належній мірі задовольняти інтереси громадян і організацій. Тому доповнювати його має проблемно-орієнтована організація доступу до інформації. Вона надає можливість передбачати проблемні ситуації, попереджати їхню появу, грамотно вирішувати їх у випадку виникнення.

Крім того, діяльність городян, значиму для містобудування, можна описати за аналогією з бізнес-процесами, використовуючи поняття-образи «життєвий епізод» і «бізнес-ситуація». Стандартна бізнес-ситуація для суб'єкта господарювання (наприклад, вибір місця розташування об'єкта) і соціально значимий життєвий епізод для громадянина (наприклад, легалізація самовільно зведеної будівлі) пов'язані з одержанням інформації і декількох державних і муніципальних послуг у різних організаціях. Мінімізувати витрати одержувача послуг може допомогти «сценарій» (формалізований опис послідовності дій), який інтегрує в єдине функціональне ціле сукупність відомчих операцій і процедур з вирішення ситуації чи життєвого епізоду. Ця ідея в частині, що стосується суб'єктів господарювання, знайшла втілення у ство-

рени єдиних дозвільних центрів. Портальна ж технологія дає змогу реалізувати «сценарій» в електронній формі, починаючи з публікації інформації про комплексну послугу і закінчуючи її наданням і оплатою.

Очевидно, що саме використання сценаріїв стандартних бізнес-ситуацій і життєвих епізодів має стати принципом змістовного наповнення порталу «по горизонталі».

Автором статті розроблено «Зразкове положення про містобудівний портал міста Донецька». Це проект локального нормативного акта, який установлює вимоги до змісту інформаційних ресурсів порталу й організації робіт з його створення і функціонування. Ідея Положення полягає в регламентації взаємодії підрозділів міської ради, що підтримують різні сегменти порталу, для ефективної реалізації можливостей порталу як системи.

У ньому відзначається, що створення і функціонування порталу спрямоване на вирішення таких задач:

- формування цілісного уявлення городян про правове поле містобудування;
- наближення адміністративних послуг до їхніх споживачів;
- створення умов для оперативної взаємодії адміністрації міста і городян.

Як інформаційні ресурси міського порталу в Положенні подаються документи, розроблені органами місцевого самоврядування і комунальними підприємствами за рахунок коштів міського бюджету, а також отримані органами місцевого самоврядування на інших законних підставах. Розміщення на порталі інформації рекламного-комерційного характеру регламентується спеціальними договорами.

Положенням передбачається такий мінімальний набір інформаційних блоків порталу:

1. Загальна схема управління містобудівною діяльністю.

2. Інформація про головне управління містобудування й архітектури, управління екологічної безпеки, управління земельних ресурсів міської ради і комунальні підприємства «Управління генплану» і «Донецькі земельні ресурси»:

- адреси профільних управлінь і комунальних підприємств;
- напрями діяльності;
- організаційна структура;
- телефонний довідник;
- дні і години прийому відвідувачів;

- візитівки сайтів профільних управлінь і комунальних підприємств;

- електронна приймальня.

3. Новини, оголошення профільних управлінь міської ради і комунальних підприємств.

4. Правова база:*

- Конституція України (витяг);
- закони;
- постанови Кабінету Міністрів України;
- державні будівельні норми;
- статут територіальної громади (витяг);
- документи міської ради з регулювання містобудівної діяльності.

5. Містобудівна діяльність:

- порядок оформлення дозволів на забудову;
- містобудівні програми;
- генеральний план;
- правила забудови;
- форми дозвільних документів;
- консультація фахівців;

6. Творча майстерня:

- виконувані проекти;
- ескізи перспективної забудови;
- тематичні огляди.

7. Фотоальбом.

8. Дискусійний форум.

У міру розвитку порталу перелік і зміст розділів можуть змінюватися.

Висновки

Запропоновані принципи організації містобудівного порталу мають універсальний характер, тому можуть бути також використані під час створення чи модернізації міських порталів транспорту, життєзабезпечення, освіти, охорони здоров'я.

* Матеріали, що перелічуються нижче, групуються за цільовими аудиторіями порталу чи за проблемними ситуаціями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 р. № 208 «Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» // www.rada.gov.ua
2. Марусов А. Використання офіційних веб-сайтів міським самоврядуванням України для взаємодії з різними цільовими групами: проблеми та перспективи // www.e-uriadnik.org.ua
3. www.proit.com.ua/telecom/2008/03/06/190806.html
4. www.stc.gov.ua
5. www.udl.org.ua/articles/eservicesua.htm